

Březen 2015/1

Křtinský zpravodaj

Vážení spoluobčané,

na úvod mně dovoluji, abych vás pozdravil v novém roce a popřál vám příjemné prožití jara, možná nejhezčího období roku, v co největší pohodě. Je až k nevíře, s jakou rychlostí uplynul čas od posledního vydání našeho Zpravodaje a já opět stojím před úkolem napsat do nového čísla úvodní slovo. Náš šéfredaktor tvrdí, že jsem zase poslední. Zjistil jsem, že to říká skoro všem, aby byl schopen dodržet termín vydání nového čísla. Naštěstí se stejnou rychlostí, s jakou běží čas, přibývá událostí, o nichž mohu s radostí referovat.

Dnes dopoledne jsem byl pozván na Josefské symposium, které proběhlo již po šesté ve Křtinách, v prostorách zámku. Byla to velmi poučná akce. Dopolední program, jehož tématem byla "Rodina pohledem dětí", osvěžily děti ZŠ ze Křtin a Březiny. Naše děti prezentovaly pohled na tuto problematiku ze své strany a bylo tam několik velmi zajímavých postřehů. Možná by nebylo na škodu něco podobného zkusit uspořádat i pro nás, Křtinské, abychom se dověděli, jak nás vidí naše děti. Možná bychom se nestačili divit a určitě by to oběma stranám prospělo.

Když jsem u těch dětí, dovoluji mně poděkovat současnému vedení školy a celému pedagogickému kolektivu naší ZŠ a MŠ za práci, kterou odvádějí při výchově naší mládeže. Je příjemné sledovat, jak se jim daří posunovat činnost a vnímání naší školy na stále vyšší úroveň.

Po dohodě se všemi spolky a skupinami jsme se rozhodli znovu přihlásit do soutěže Vesnice roku. Budeme vás včas informovat o časovém plánu a tímto bych vás rád požádal o nejméně takovou spolupráci a nadšení při přípravách, jako v minulých ročnících. Sami jste viděli jak je taková spolupráce důležitá.

Letos nás čeká několik investičních akcí, s kterými jsme počítali, ale také takových, které jsou, jak se říká nad plán. Podali jsme na Ministerstvo školství žádost o dotaci na vybudování víceúčelového hřiště u ZŠ a MŠ. Celkový rozpočet je 7,5 milionu korun a podíl obce bude v případě úspěchu žádosti 2,5 milionu. Dále letos musíme natřít střechu z pozinkovaného plechu na nové škole. Nátěr nebyl proveden při dostavbě školy, takže v současné době už jsou některé části střechy vážně ohroženy korozí. Máme podánu žádost o dotaci na JMK ve výši 183 tisíc, která by pokryla cca 30% nákladů.

Z odměny za loňské umístění v soutěži Vesnice roku jsme chtěli rozšířit parkovací místa pod hřbitovem a odvést pramen vody, vytékající v těch místech na silnici. Nepodařilo se nám však získat souhlas všech sousedících vlastníků k územnímu rozhodnutí. Abychom nepřišli o dotaci z MMR, kterou jsme dostali za Bílou stuhu, bylo nakonec po dohodě s architektem rozhodnuto, že místo toho dokončíme Úřad městysu, vyměníme střešní krytinu za pálenou tašku, která na střeše původně byla a tím se završí jeho velmi zdařilá rekonstrukce.

Neplánovaně dochází také k rekonstrukci obřadní síně, protože za obložení, které bylo v interiéru po posledních úpravách z let 1976-9, jsme objevili opadanou omítku, plíseň a dřevo napadené houbou. Obložení bylo odstraněno, zdi otlučeny a znovu omítnuty. Snížil se strop, udělaly se nové rozvody elektřiny, osvětlení, ozvučení a vymalování. V současné době čekáme na položení nové podlahy a rozmístění nového vybavení obřadní síně. Vše bude hotovo do poloviny dubna a pak rádi ukážeme nově opravené prostory veřejnosti. Na zastupitelstvu padl námět, že by se mohla nová obřadní síň otevřít slavnostním Vítáním občánků. Proto prosím zájemce z řad rodičů nejmenších Křtiňáčků, aby se přihlásili na ÚM, abychom věděli, jaký by byl zájem o obnovení této dávné tradice, která je samozřejmou součástí života velké většiny okolních obcí. My zatím patříme mezi výjimky.

Jak jistě už víte, naší knihovně byla nabídnuta možnost stát se pobočkou Moravské zemské knihovny v Brně. Našli jsme a zrekonstruovali prostory a máme teď u nás její výměnný fond nových knih, který významným způsobem rozšiřuje výpůjční nabídku nejen naší knihovny, ale také dalších asi osmi obcí. Slavnostního otevření se zúčastnil také pan ředitel Moravské zemské knihovny prof. PhDr. Tomáš Kubíček a tím jen potvrdil význam, jaký bude mít tato služba a jak si váží práce naší knihovny a lidí, kteří se jí věnují.

Letos také bude pokračovat výměna starého vodovodního řadu. V první fázi se už vyměňuje část potrubí za Hostincem u Farlíků a dále se bude pokračovat od cukrárny za Penzion u Faustů, kde dojde k napojení na již rekonstruovaný řad, který pokračuje na Pustou stranu. Konec prací je dohodnut na závěr května. Další část výměny vodovodu bude navazovat na vodovod, který se měnil na podzim směrem z náměstí na Jedovnice a bude vyměněn až ke Kolonce, tam by se mělo začít v dubnu. Všechny tyto opravy hradí Svazek vodovodů a kanalizací a nezatíží náš rozpočet.

František Novotný, starosta

OBEC

Osobní vzpomínky na události před 70 lety.

V následujících měsících oslavíme sedmdesáté výročí ukončení nejhorší války v našich dějinách, války, jejíž průběh a důsledky jsou dodnes předmětem našeho zájmu a dodnes žijí ve vzpomínkách. Během dlouhých staletí prošla přes Křtiny celá řada vojsk, která zde ničila a zabíjela. Druhá světová válka byla poslední z nich. Připravujeme důstojné oslavy jejího konce. Doposud však žijí mezi námi pamětníci průběhu a konce války. Proto dnes přinášíme osobní vzpomínku jednoho z nich na průběh osvobození Křtin.

V těchto dubnových a květnových dnech je tomu 70 let, co se nebezpečně přiblížila východní fronta k naší obci a kdy se v první třetině května skončila 2. světová válka. Již od počátku roku 1945 bylo znát, že se blíží nebezpečná doba bezprostřední války: bariérové zátarasy na silnici pod březinským kopcem a k výjezdu ze Křtin na Jedovnice, povolávání některých občanů na protifrontové akce.

Dne 26. dubna bylo osvobozeno Brno. Autobusové, železniční i telefonické spojení s Brnem bylo přerušeno, lidé nechodili do práce a budovali si provizorní kryty v lese. To se později ukázalo jako chyba, poněvadž "nepřátelští" letci je považovali za bunkry německých vojáků, kteří se ukrývali v lese.

Kdo měl sklep, zůstával doma, ostatní hledali úkryt v jeskyních, ve farním sklepech a sklepní místnosti u Pásků (dnes Drápelů). Nejhorší den pro nás byl 25. duben, kdy bylo prováděno celodenní ostřelování odsouvajících se německých zadních vojáků z fronty "nepřátelskými" letadly. I my jsme

- když se naši nájemníci, Pulkertovi, uchýlili do jeskyně a rodina Bezděkova z Rozstání do sklepa k Páskům - podleli panice a prchali do lesa. Já, 21-letý s 19-letým bratrem a maminkou jsme zalehli do příkopu na Dřínové a přikryti smrkovými větvemi přečkávali střídavé nálety ostřelujících letců. Slyšeli jsme občasně nárazy střel do kmenů okolních stromů a čekali, zda nás také nezasáhnou. Tak tomu bylo i u ostatních občanů, hledajících ukrytí v lese.

Večer jsme se s obavami vraceli do obce, v níž hořelo několik stavení; postižena byla zejména její střední a západní část. Další den jsme se již také uchýlili do krytu k Páskům, kde jsme na slámě s několika rodinami strávili téměř 14 dní.

Jen v době přechodného klidu jsme se s obavami zastavovali v našem domě. Zjistili jsme, že dvojice hlídkujících vojáků se opakovaně vkrádala do opuštěných domů a to vyvrácením dveří nebo rozbitím oken. Našli jsme prorabované pokoje našich nájemníků v přízemí i naše v 1. poschodí. Jednou jsem v našem pokoji přistihl dva vojáky hrající si na posteli na našem gramofonu, který si chtěli odnést. To jsem odmítl, a protože jsem uměl dobře německy, tak mi gramofon ponechali, ale mohlo to dopadnout i nedobře.

V krytu jsme se nouzově stravovali - na lístky nakupovali chléb u Kocmanů a Pechertů, masné výrobky u Pásků a ostatní potraviny ve smíšeném zboží u Farlíků a v prodejně Včela. Vodu na pití jsme brali z místní studny. V noci jsme s bratrem občas drželi hlídku, ale naštěstí se nic mimořádného neudálo.

Nejhůře dopadlo předpokládané nejbezpečnější místo - jeskyně. Vystřeleným granátem či minou byli zabití dva křtinští občané: obecní strážník Olejníček a náš kamarád - školák Karel Rumpel. Na náměstí byl zabit líšeňský občan Ing. Dr. Fridrich Šnajdr, hledající v obci bezpečí. Celkem bylo při náletech či průchodu fronty zabito 14 občanů. Naproti tomu se narodilo několik dětí ve farském dvoře.

Jednou v noci nás mladé a některé další občany zalarmovali četníci, abychom šli zahrabávat postřílené koně do jam po vybuchlých pumách; tuto nepřijemnou práci pak po osvobození dokončovalo asi 12 křtinských Němců, s nimiž hlídkující spoluobčané nezacházeli vždy v rukavičkách.

Jen několik dní před 9. květnem byla osvobozena Bukovinka, pak Bukovina, Březina, ale frontová linie zůstávala ležet v lese Vlčenců před Křtinami. Dne 8. května se dostavil do naší obce občan z Jedovnic s dotazem: "Co děláte Křtináci, Jedovnice jsou již osvobozeny". Naši odpověděli, že u nás je ještě skupina německých vojáků. A teprve v noci z 8. na 9. května byla neúspěšně vyhozena do povětří půlka mostku přes hlavní silnici na náměstí. 9. května kolem deváté hodiny se v obci objevil první ruský jezdec na bílém koni s otázkou: "Gdě germán?". Občané odvětili, že Němci v noci odtáhli a v zápětí již proudilo rumunsko-sovětské vozatajstvo za prchajícími německými vojáky směrem k Blansku.

Občané se vraceli do svých domovů, zalepovali rozbitá okna překližkami z ubikací, aby do nich nepršelo a nefoukalo, než dostanou sklo. Všichni jsme byli rádi, že jsme utrpení minulých dnů přežili. Radostné bylo, že se na domech ihned objevovaly československé vlajky a prapory, s odvahou uchovávané po celou dobu okupace.

dr. Zdeněk Opletal.

Jubilanti

V následujících měsících oslaví životní jubilea tyto naši spoluobčané:

Duben

Věra Kovářová, Magda Kuchyňková, Alois Švenda

Květen

Karolína Dofková, Julie Drápalová, Jaroslava Hamerská,
Jarmila Komprdová (Santini), Anna Kotenová,
Bohumila Macháčová, Alena Meluzínová, Zdeněk Opletal,
Otakar Rada, Libuše Sehnalová, Vlasta Večeřová (Santini)

Červen

Viola Bednářová, Jarmila Belhová (Santini),
Eugenie Černošádková, Pavel Kovář, Olga Raiblová,
Zdenka Študlová.

Přejeme jim do dalších let života dobré zdraví a osobní spokojenost.

Mezigenerační setkávání

Naše škola uskutečňuje několik aktivit, které mají za cíl vzájemné pochopení generací. „Jak se žije babičce a dědečkovi“ si na Den zdraví mohli naši žáci vyzkoušet díky paní Prof. H. Matějovské. Vhodnými pomůckami zjistili, jak je omezena pohyblivost a že obléci si svetr nemusí být také jednoduché.

Další aktivity bychom mohli shrnout pod název „Vzájemné obohacování“. Patří mezi ně vystoupení žáků školní družiny s programem „Historie Křtin“ a „Vánoční pásmo“ dětí z mateřské školy v Domově Santini. „Jak na sociální síť“ ukázaly žákyně devátého ročníku na kurzu PC nejen pro seniory.

„Když jedna strana mlčí“ je druhý balík aktivit. Patří mezi ně Beseda k Holocaustu, na které vystoupil Ing. Pavel Frieda, který zažil odsun do koncentračního tábora. Sami žáci napsali: „Všimli jste si, že to byla jediná beseda, u které všichni poslouchali a to téma všechny zajímalo?“. Mlčeli žáci. Při zpěvu Jany Bulové, který se rozezněl v sále Spolkového domu při oslavě MDŽ, pořádané Klubem seniorů, mlčelo publikum. Vlastně i tyto aktivity jsou obohacováním obou generací, kdy jedna generace s úctou poslouchá tu druhou.

Věřme, že připravíme generaci, která se bude umět o své rodiče a prarodiče ve stáří postarat.

Ing. Dagmar Bibrová, zástupce ředitele školy.

Sněhuláci pro Afriku

Co je to za nesmysl, sněhuláci v Africe? Není to nesmysl, ale projekt organizovaný pod záštitou MŠMT, neziskovou organizací Kola pro Afriku - obecně prospěšná společnost, ve spolupráci s Gymnasiem Ostrava - Hrabůvka, p.o.

Děti v Africe si sněhuláka nikdy nepostaví, mnozí z nich se ale nedostanou ani do školy. Na první informaci nic nezměníme, s tou druhou je v našich silách něco udělat. Tak se i naše škola zapojila do 3. ročníku tohoto projektu, kdy v jeden den děti v celé ČR pomáhají dětem.

Může být charita zábavná? Ano. Tělocvična vyzdobená sněhuláky, sněhulákové perníčky a hlavně tancující a soutěžící děti prvního stupně

v maskách sněhuláků, tak to byl 20. únor ve škole. A jaký byl výsledek? Kromě dobrého pocitu, finanční zisk 5 862,- Kč.

Každá akce má své organizátory. Hlavními organizátory byli Mgr. O. Teremová a učitelky 1. stupně, paní Prokešová a ředitel školy RNDr. P. Lukáš. Jim a všem dalším organizátorům

a hlavně těm, kdo na akci přispěli, patří poděkování. A tak i křínští sněhuláci pomohou africkým dětem dostat se do školy.

Ing. Dagmar Bibrová, zástupce ředitele školy.

Jak probíhal zápis dětí do 1. třídy pro školní rok 2015-16

Aby se předškoláci ze Křtin a okolních obcí, kteří měli zájem zapsat se do první třídy naší školy, důvěrněji seznámili s prostředím školy, uspořádali jsme pro ně ve středu 14. 1. 2015 „Den předškoláka“. Tento den přišlo do školy 23 dětí, které doprovodilo 13 rodičů a také paní učitelka z mateřské školy. Program pro ně nachystaly paní učitelky Kučerová a Cvešperová. Děti se spolu se svými staršími kamarády z 1. třídy společně učili a s budoucími garanty projektu "Můj nový kamarád", žáky 8. třídy, si prohlédli školu. Společně se nasvačili a také zadováděli ve školní tělocvičně. Rodiče využili přítomnosti ředitele školy a jeho zástupkyně k neformální besedě, při níž se zajímali o provoz školy a školní docházku žáků.

Vlastní zápis dětí do 1. třídy proběhl ve středu 27. 1. 2015 v duchu pohádkových postaviček, které vítaly rodiče a prarodiče s dětmi již u vchodu do školy a čekaly na děti i na jednotlivých stanovištích. Tam doprovázely děti paní učitelky a spolu plnily zajímavé úkoly. K zápisu se dostavilo celkem 29 dětí, z toho 24 dětí bylo přijato, u dvou dětí probíhá správní řízení o přijetí (pětileté děti) a u třech dětí probíhá správní řízení o odkladu povinné školní docházky o jeden rok. Další tři děti byly omluveny vzhledem k onemocnění a dostavily se k zápisu v náhradním termínu. Vzhledem k uvedeným skutečnostem rozhodl ředitel školy pro školní rok 2015-16 otevřít dvě první třídy.

Abychom rozptýlili obavy rodičů předškoláků týkající se nástupu jejich dítěte do 1. třídy a zodpověděli otázky týkající se školní docházky, uspořádali jsme pro ně v úterý 4. 2. 2015 besedu se školní psychologkou na téma "Jak společně s dětmi zvládnout nástup do školy“, kde byla také rodičům předána rozhodnutí o přijetí jejich dítěte k základnímu vzdělávání v naší škole. Od začátku března byl také pro předškoláky zahájen program 10 lekcí edukativně – stimulačních skupinek „Předškoláček“. V něm si děti vyzkouší způsob práce, který je velmi podobný tomu školnímu, docvičí a dotrénují vše, co je potřeba k dobrému zvládnutí nároků první třídy (zrakové a sluchové vnímání, uvolnění ruky a správné držení tužky, pravolevou orientaci, početní představy, řeč a mnoho dalšího). Program je určen také všem rodičům, protože jim může pomoci porovnat schopnosti a způsob práce svého dítěte s vrstevníky, naučit se pracovat společně se svým dítětem na školních úkolech a dozvědět se, jak procvičovat potřebné dovednosti.

RNDr. Petr Lukáš, ředitel ZŠ a MŠ Křtin

SPOLKY

Počítače nejen pro seniory

V únoru skončil další z kurzů „Počítače nejen pro seniory“ pořádaný Úřadem městyse ve spolupráci se Základní a mateřskou školou ve Křtinách. Jedenáct posluchačů kurzu se seznámilo v jedenácti dvouhodinových lekcích s těmito tématy: „Psaní neobvyklých znaků“, „Excell nejsou jenom tabulky“, „Jak lze plánovat trasu vycházky“, „Orientace v jízdnicích řádech“, „Využití Excellu při tvorbě adventního kalendáře“, „Co je třeba znát pro přenos dat“, „Sledujeme vysílání ČT na internetu“, „Jak používat SKYPE“. Témata byla Ing. Dagmar Bíbrovou volena dle potřeby frekventantů a stupně jejich znalostí. Paní lektorce i jejím pomocnicím z řad žáků patří velký dík za přístup a někdy i trpělivost.

Aby absolventi nezapomněli co se naučili, případně zkonzultovali svůj problém, zve je lektorka spolu s vedením školy každé první úterý v měsíci od 14,30 do 15,00 hod. do školy (mimo prázdniny). Tato „Posezení u počítače“ jsou otevřena široké veřejnosti a to zdarma.

Svatava Urbánková

Resuscitován

Loňské sokolské výročí bylo třeba důkladně oslavit, což se také stalo, a to hned ze tří důvodů. Především proto, že stovky se nedožíváme každý den. Druhým důvodem byla naše čestná povinnost vyjádřit úctu a poděkování generacím našich předchůdců, kteří Sokol založili, rozvíjeli a věnovali mu celoživotní úsilí. Třetí důvod byl poněkud skrytý. Při organizaci oslav jsme tajně doufali, že se nám tím podaří oslovit dnešní generaci potenciálních cvičenců a znovu oživit činnost Sokola, tak jak jsme byli zvyklí v dřívějších dobách a probudit jej z více, než dvacetiletého spánku, do něž upadl v důsledku zrušení tělocvičny u Sedláků a následných společenských změn a během něhož přežíval jen díky zimní údržbě kluziště, Křtinské padesátce a několika dalším dílčím aktivitám.

Dnes můžeme říci, že naše naděje se vyplnila. Ukázalo se, že zájemců o sportovní vyžití, kteří mají chuť se zapojit do sokolského života je stále dost. V návaznosti na oslavu se začal scházet tým organizátorů, kteří od podzimu podpořili cvičení nejmenších, jež se pokusně rozjelo už v předchozím roce z dopuštění několika obětavých rodičů. Během října byl brigádnicky upraven tenisový kurt v Hoře a poté, co podzimní sezónu obnoveného tenisového klubu ukončilo počasí, začali Sokolové plánovat zimní výpravy do hor.

Jaký bude zájem o jednodenní autobusové zájezdy do lyžařských středisek, bylo těžké dopředu odhadnout. Ukázalo se však, že zájem byl velký. Počátkem února a počátkem března se uskutečnily dva zájezdy, do Orlických hor a na Ramzovou a i když ten první byl poznamenán chřipkovou epidemií, kapacita autobusu byla v obou případech bohatě využita. Příští rok jistě budeme v lyžařských zájezdech pokračovat.

Na konec března připravujeme výlet na Pálavu a už pomýšlíme i na letní turistickou výpravu do některých vyšších hor.

Křtinský Sokol se probudil a lze si jen přát, aby mu elán a nadšení vydrželo dalších sto let. Zapojte se i vy do sokolského života. Zveme všechny, kteří mají chuť se hýbat a společně udržovat tělesnou kondici.

Sokol Křtiny

Milí tenisoví a nohejbaloví "Sokolíci",

blíží se krásné období jara, které odstartuje mimo jiné i novu tenisově-nohejbalovou sezónu 2015. Máme k dispozici pouze jedno hřiště, které bylo v minulých letech téměř nevyužíváno a tím i zpusťlo a zejména pro tenis bylo téměř nepoužitelné. Na podzim loňského roku několik odvážných tenisových amatérských "internistů" zahájilo "resuscitaci" povrchu i pro hru v tenis, kdy s výhodou využilo "stabilizované polohy", do které přivedli antukový povrch kolegové nohejbalisti.

Tenisově-nohejbalový klub, který při této akci vznikl rád mezi sebe přijme nové nadšené "mediky", kteří si jednu nebo druhou hru oblíbí a časem jistě sehrají lité souboje, hodné dvorců Rolanda Garrose.

Tedy, milí zájemci, sledujte bedlivě informační kanály: www.facebook.com/sokolkrtiny, <http://www.krtiny.cz/sokol/> a také křtinský infokanál, prostřednictvím kterých Vás budeme nejpravděpodobněji v průběhu dubna (dle přízně počasí) informovat o započetí sezóny, kterou zahájíme tradiční brigádou, doplněnou řadou zábavných prvků. Na setkání se těší křtinští Sokolíci.

Vít Opletal

ZAPIŠTE SI

Sokol letí nad Pálavou – přidejte se také

Čas nám letí jako voda a je to již 5 měsíců, co uplynulo od doby, kdy jsme zahájili pravidelné sokolské cvičení v budově naší ZŠ. Se startem nového roku jsme toto cvičení doplnili ještě o soutěž pro děti s názvem „Sokol letí nad Pálavou“ – a máme konec března, kdy nastává čas slibovaného výletu do této krásné končiny naší země.

Termín : sobota 28.března, odjezd v 8:30 od Spolkového domu

V dopoledních hodinách absolvujeme pěší výlet po Pálavě v délce cca 5-8 km. Od 13:00 do 16:00 navštívíme Aquacentrum v nedalekých Pasohlávkách. Doprava na místo po vlastní ose – odjezd auty v 8:30.

Máme nakoupeny zlevněné vstupenky do Aquacentra - prvních 10 zájemců z řad široké veřejnosti je bude mít k dispozici. Zájemci o účast pište Kamče Drápelové na e-mail: drapelovak@seznam.cz, případně volejte na tel. 736 522 894.

Prvních 10 účastníků z řad široké veřejnosti pak obdrží za sníženou cenu zlevněné vstupenky do aquacentra.

Na setkání se těší
team cvičitelů TJ Sokol Křtiny

Sružení obrany spotřebitelů

Sružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z. s. z organizačních důvodů přesouvá bezplatnou právní poradnu pro spotřebitele z Advokátní kanceláře JUDr. Lenka Pavlová, Křtiny 18, kde působila od září 2013 do zasedací místnosti zastupitelstva Úřadu Městysu Křtiny. Poradna bude otevřena jako doposud a to každou třetí středu v měsíci do 13.00 do 17.00. Naše poradna se zabývá řešením sporů ve spotřebitelské oblasti (reklamace, nákupy přes internet, smlouvy o dílo, spotřebitelské úvěry atd.) a je určena pro širokou veřejnost. Za naše služby si neúčtujeme žádné poplatky.

Jiří Pindřák ml.
za Sružení obrany spotřebitelů
Moravy a Slezska

Den rodiny

Je již tradicí, že děti mateřských či základních škol nacvičují k nejrůznějším společenským událostem kulturní vystoupení. Nejinak je tomu i ve Křtinách. Většinou je taková událost příjemná pro diváky, zatímco účinkující bojují s obavami či trémou. Právě to bylo důvodem, proč se paní učitelky MŠ rozhodly naplánovat vše trošku jinak a díky spolupráci s manažerkou zámku Mgr. Šárkou Veselou vše dostává reálný rozměr.

Pokud budete listovat v kalendáři, zjistíte, že měsíc květen je mimo jiné měsícem rodiny, slaví svůj svátek maminky, ale i třeba sluníčko. A právě to nám snad dovolí prožít společné hezké odpoledne s názvem Den rodiny.

Plánujeme se sejít 7. 5. 2015 v 15. 30 hod. na zámku, kde budou k vidění výtvarné práce dětí MŠ, bude připraveno posezení, grilování, vystoupení mažoretek, soutěže pro děti a k tomu všemu bude hrát kapela Tom Sawyer Band.

Samozřejmě vystoupí i děti MŠ, které tímto srdečně zvou své rodiče, příbuzné, známé, kamarády, zkrátka a dobře všechny, kteří se chtějí příjemně pobavit. Tak nashledanou 7. 5. 2015 v 15:30 hod. na zámku.

Učitelky a děti z MŠ třídy Kuřátek a Berušek

Jaké jsou plány Zámku Křtiny na rok 2015?

Hned na začátku dubna se bude v zámecké restauraci konat kurz etikety stolování, přesně ve čtvrtek, 2. dubna od 17 do 20 hodin. Jedná se o speciální akci, první svého druhu. Profesionálka v oboru etikety a slušného chování Ing. Radka Sobotková bude prezentovat, jaké vzory společenského jednání by měly být dodržovány při společenské události, jak je třeba slavnostní oběd, pracovní večere a další. Prostor bude vyhrazen také pro dotazy účastníků. Samotný kurz bude trvat cca. 3 hodiny, bude však otevřen pouze pokud se přihlásí více než 6 účastníků. Maximum přihlášených je 15 účastníků proto, aby byl zachován individuální přístup ke každému z účastníků kurzu. Kurz není bezplatný, cena pro jednoho je 1 599 Kč, v případě přihlášení páru je celková cena 2 999 Kč. V ceně kurzu je zahrnuto nejen osvojení důležitých schopností pro společenské stolování, ale také sedmichodové slavnostní menu podávané v zámecké restauraci, kde se kurz bude konat. Rezervace je možné hlásit na recepci zámku denně od 8 do 20 hodin, na telefonu 724 946 162 nebo na emailu recepce@zamek-krtiny.cz.

Zámek Křtiny je zejména účelovým zařízením pro Mendelovu univerzitu v Brně, ale je také komerčním zařízením poskytujícím služby hotelové, stravovací i konferenční. V rámci těchto služeb se však zařízení snaží poskytovat vždy něco navíc. Ať je to pořádáním vlastních akcí typu zámeckých trhů, svatebního dne či speciálních tematických víkendů v restauraci, tak pořádáním kulturních programů, výstav, koncertů a jiného. Mezi nově nabízené služby patří zejména od března možnost vypůjčit si v restaurační knihovně bezplatně jakoukoliv knihu a místo ní třeba přinést jinou, nebo ji po přečtení zase vrátit. Dalším okruhem jsou služby specificky zaměřené na určité skupiny hostů, například služby pro cyklisty,

rodiny s malými dětmi a další. Jako důkaz kvality těchto služeb je zámek Křtiny držitelem certifikátů jako Cyklisté vítáni, Baby friendly certificate, Moravský kras regionální produkt.

Pokud chcete na zámku uspořádat akci, realizovat nějakou zajímavou činnost nebo jen v klidu posedět v restauraci či v sezóně na letní zahrádce, vždy budete vítáni.

Kalendář akcí v zámecké restauraci:

21. – 22. 3.	Pročist'ující víkend se saláty
2. 4.	Kurz etikety stolování
4. – 6. 4.	Velikonoční menu
11. – 12. 4.	Československé speciality
18. – 19. 4.	Speciální víkend s alkoholem
1. – 3. 5.	Zamilovaný víkend
8. – 10. 5.	Ruskoamerické osvobozené menu
16. – 17. 5.	Pout'ová nabídka
23. – 24. 5.	Pout'ová nabídka

Vypracovala: Mgr. Šárka Veselá

Velikonoce ve Křtinách L. P. 2015

Zelený čtvrtek 2. dubna - památka poslední večeře

Křtiny 16:30 a adorace Bukovinka 18:30. Hrkání v 18 hod.

Velký pátek 3. dubna - památka umučení Páně, po celý den přísný půst

Křtiny 16:30 bohoslužba slova, uctívání kříže a svaté přijímání, pak tichá adorace u Božího hrobu v 18:30 a 19:00 .

Hrkání v 6, 12 a 18 h.

Ve 20:00 křížová cesta po místech neštěstí a bolesti

Bílá sobota 19. dubna - Velikonoční vigilie

Křtiny 19:26 (těsně po západu slunce) v ambitech žehnání ohně, velikonoční svíce,

v kostele bohoslužba slova, svěcení křestní vody, bohoslužba oběti a po mši sv. krátké procesí

Hrkání v 6 a 12 hod.

Hod Boží velikonoční 5. dubna - při každé mši sv. žehnání pokrmů

Křtiny 7:30 a 10:30 , Bukovinka 9:00 , Březina 9:00

Pondělí velikonoční 6. dubna - 1130. výročí blažené smrti sv. Metoděje

Křtiny 7:30 a 10:30, Bukovinka 9:00, Březina 9:00.

Pouti ve Křtinách v roce spásy 2015

19. dubna - křtinské posvícení (21.4.1771), slouží a káže o. František Dostál
26. dubna - XIV. hasičská pouť, slouží a káže premonstrát Rostislav Novotný, pověřený duchovní správou hasičských sborů v v krajích Jihomoravském a Vysočina
1. května - dopoledne pěší poutníci z Husovic
8. května - pěší pouť brněnské mládeže
16. a 17. května - 1. jarní pouť, slouží a káže P. Pavel Dokládál
23. května - předvečer hlavní pouti, slouží a káže kanovník Václav Slouk z Brna
24. května - Hlavní pouť, slouží a káže opat Marian Kosík z Nové Říše, po hrubé bude představena a požehnána nová kniha o J.B. Santinim, zazní písně z doby, kdy on žil
29. května - Noc kostelů
31. května - Orelská pouť a pouť pozořických
- 7.června - Boží Tělo po obojích ambitech, slouží a káže místní farář
14. června - Vyškovská pouť, slouží a kázou vyškovští
21. června - III. pouť za oběti totalit, za smíření a obrácení podle evangelia a za šťastnou budoucnost našeho národa i světadílu, připutují sloupští a přinesou poutní prapor, slouží a káže místní farář
27. - 28. června - Hanácká a vyškovská pouť, v předvečer slouží a káže o. Marcel Javora, v neděli kněží, kteří doprovázejí poutníky 25. července - sobota ze Křtin ve 4.44 pěšky přes 4 poutní kostely v Moravském krasu s příchodem do Křtin do západu slunce
26. července - Svatoanenská pouť, slouží a káže mikulovský probošt Jan Pacner
14. srpna - pátek celodenní adorační pobožnost
16. srpna - 10 h. pouť v Bukovince
19. – 20. srpna - zastávka pěších poutníků z L. Hradce na Velehrad
30. srpna - VI. korunovační pouť a zároveň poděkování za prázdniny a žehnání žákům, učňům i studentům a jejich učitelům, mistrům a profesorům, slouží a káže Michal Šimek, opat premonstrátského kláštera v Želivi

13. září - naše domácí křtinská pouť – po svátku Jména Panny Marie, slouží a káže o Jan, odpoledne společná Radostná cesta
20. září - Poděkování za úrodu a mše sv. za všechny živé a zemřelé křtinské občany bez rozdílu - slouží a káže místní farář, odpoledne vrácení praporu do Sloupu
18. října - Dušičková pouť, slouží a káže strahovský opat Michael Pojezdny
25. října - slavnost u nových soch sv. Cyrila a Metoděje v parku (26.10.883 dokončil sv. Metoděj překlad Písma)
8. listopadu - XVII. svatohubertská pouť, slouží a káže o. Jan.

Mariánské soboty L. P. 2015

4. 4. v rámci Bílé soboty, místní farář
2. 5. poutníci z okolí, místní farář
6. 6. poutníci z okolí, o. František Dostál
4. 7. poutníci z blanenské a adamovské farnosti, jejich kněží a jáhni
1. 8. farníci ze Švábenic, Moravských Prus a Hoštic na Hané se svým knězem
5. 9. poutníci z Čejkovic se svým knězem
3. 10. poutníci z okolí se svými kněžími
7. 11. poutníci z Brna - Lesné se svým knězem
5. 12. poutníci z okolí, o. Pavel Kopecký z Čebína

Fatimské pobožnosti v Březině L. P. 2015

13. května - (středa) Lipovec s chrámovým sborem a svým novým farářem P. Pavlem Kuchyňou
13. června - (sobota) bývalý kaplan pan profesor o. Pavel Kopeček
13. července - (pondělí) bývalý kaplan o. Pavel Buchta s_farníky z Otnic a Bošovic
13. srpna - (čtvrtek) o. Kamil Sovadina, OPraem. s_farníky z Křenovic u Sl.
13. září - (neděle) bývalý kaplan o. Václav Novák s_farníky z_Kněžic, Opatova a Heraltic na Třebíčsku
13. října - (úterý) o. František Dostál, farář z_Hustopečí nad Bečvou, od malička křtinský poutník

Farnost Křtiny

Líná huba

Před pár lety jsem psal o patrně posledním dřínu, který se zachoval na Dřínové z dob, kdy Dřínová nesla ještě označení Bukovinec. Rostl ve stráni kousek nad školou, za zahradou rodiny Šedivých. Je to ohrožený druh keře, který se vyskytuje v naší přírodě jen zřídka. Když letos v předjaří začali lesní dělníci odstraňovat ve stráni nálet plevelných dřevin, pojal jsem o osud dřínu obavu. Vzkázal jsem proto na polesí, aby na dřín dali pozor. Jenže líná huba, holé neštěstí. Místo toho, abych se na polesí vypravil sám, zvolil jsem nespolehlivého posla a posel zapomněl. Inu, pozdě jsem si vyčítal, že jsem na keř nepověsil alespoň cedulku. Z krásného keře těsně před rozkvetem zůstala jen jedna ořezaná větev. Poslední dřín na Dřínové jsem neuchránil. Mea culpa.

Petr Švenda

Zámek Křtiny pořádal již páté zámecké trhy

Na zámku ve Křtinách se poslední únorovou sobotu konaly v pořadí již páté zámecké trhy. Zámek, jako organizační součást Mendelovy univerzity v Brně spravovaná Školním lesním podnikem Masarykův les Křtiny, pořádá každý rok zámecké trhy. Letos se na trzích představili jak tradiční producenti potravin, ale také nepotravinových výrobků, tak úplní nováčci, které jsme měli tu čest ve Křtinách přivítat poprvé. Únorové trhy je možné považovat za velmi úspěšné, protože návštěvnost byla na historickém maximu, tj. asi 600 osob. Na zámeckých trzích se tradičně představují výrobci nejen pečiva, různých typů sýrů a dalších mléčných výrobků, uzenin, ale také dodavatelé například zeleniny, ovoce, květin, vína a mnoha dalších druhů potravin.

Z jedné strany však byly letošní únorové trhy velmi netradiční a zvláštní. Ve stejném termínu se totiž konal také svatební den na zámku Křtiny. Svatební den zámek pořádal podruhé, po loňském velkém úspěchu.

Poslední únorový pátek i sobotu byly interiéry zámku vyzdobeny tak, jak mají ve správný svatební den být. Cílem této akce je zejména upozornit hosty z bližšího i vzdálenějšího okolí na možnost uspořádání svatební hostiny, obřadu nebo i celého svatebního dne v prostředí zámku Křtiny, ale také představit služby, které jsou v tento den nepostradatelné. Jedná se tedy o služby kadeřnice, kosmetičky, fotografa, floristy, cukráře a mnoha dalších včetně zajištění správného ošacení na míru. Na svatební den byli zváni jak přímo svatebčané, tak veřejnost, která třeba žádnou svatbu ani neplánuje. Mnoho lidí se inspirovali nazdobenými tabulemi, slavnostní výzdobou a snad nejvíce

hostů obdivovalo dlouhou luxusní limuzínu, která lákala oko snad každého kolemjdoucího. Byť je svatební den určen zejména zájemcům o svatbu, personál zámku může připravit slavnostní výzdobu i na jiné akce jako jsou oslavy, křtiny a podobně. Na svatební akci se přišlo podívat více než 500 lidí, mnoho z nich v průběhu dne zavítalo i do zámecké restaurace, kde byly připraveny speciality, které obvykle na svatbách podáváme. Hosté tak mohou nejen vidět, ale také ochutnat a zažít kvalitu služeb na zámku.

Mgr. Šárka Veselá

Vážení čtenáři, vážené čtenářky. Malí i velcí.

Ve Křtinách existuje nebo vzniká několik stezek. Sluneční, Chvála stromů, Radostná cesta. A letos k nim přibude další. Stezka šnečka Krasíka. V něčem bude ale úplně jiná, bezkonkurenční a neopakovatelná. A v čem tkví to tajemství? Stezka bude 5 km dlouhá!

Ale né, to není to hlavní. Ale pojďme hezky popořádku. Místní akční skupina Moravský kras realizuje projekt Pohádkové království šneka Krasíka, který má za cíl návštěvníky doprovodit po nejzajímavějších místech Moravského krasu, které však nejsou tak masově známy jako Macocha nebo Punkevní jeskyně. Návštěvníci (hlavně ti nedospělí)

dostanou v některé z pohádkových kanceláří (je jich zatím celkem 12) razítko do svého speciálního cestovního pasu po své návštěvě daného místa. Když procestují takto celý Moravský kras a posbírají razítka, mohou dostat v libovolné kanceláři krásné dary na památku a hlavně si užijí krásu okolní přírody. Aby si místní hosté, ale i ti, kteří přijíždějí z dálky dosyta užili každé místo, existuje kniha příběhů šneka Krasíka a každý příběh se váže k místům, kde jsou pohádkové kanceláře. Právě kniha je hlavní odměnou pro cestovatele, kteří do svého cestovního pasu obdrží kompletní sérii razítek z pohádkových kanceláří. Potud končí klasické království šnečka Krasíka.

Ale ve Křtinách žijí lidé neobyčejní, proto se snaží i tento úžasný projekt udělat ještě zajímavějším. A nyní se dostáváme k samotné stezce. Penzion Starý pivovar společně se Školním lesním podnikem Masarykův les Křtiny MENDELU se rozhodli, že za podpory městyse Křtiny „vybudují“ stezku šnečka Krasíka. Křtiny mají mnoho krásných míst, které projíždějící turista nevidí, nezná – a pokud není profík přes informace, tak ani skoro nemůže poznat. Krasíkova stezka Vás provede Křtinami i jejich okolím, uvidíte výhledy krásné, vyšlápnete si pár kopečků a cestou se budete moci i občerstvit. Na tuto výpravu dostanou děti pracovní list, který (pokud budou chtít) vyplní a když jej na konci stezky odevzdají v pohádkové kanceláři na zámku (ano, recepce), dostanou za svou úžasnou šikovnost drobné překvapení.

Píšeme o stezce, ale kudy vlastně povede? Nechte se překvapit! Začátkem prázdnin bude slavnostně otevřena a v den otevření Vás budou čekat i další lákavé akce.

Mgr. Šárka Veselá za ŠLP ML Křtiny (zámek Křtiny)

Mgr. Barbara Brychtová za Penzion Starý pivovar

Velikonoce

I kdybys šel na světa kraj, rodnou obec máš jen jednu. Dnes musíme dodat, že jsme se sice většinou narodili v nějakém městě v porodnici, ale za rodnou obec považujeme každý tu svou, ve které jsme vyrůstali.

Ze svého dětství asi nejvíc vzpomínáme na Vánoce, narozeniny Pána Ježíše. Na ty svoje narozeniny dostává dárky (skoro) každý z nás, na ty jeho (skoro) všichni. A radost je na obou stranách, u dárce i obdarovaného.

Velikonoce jsou svátky trochu jiné. Kritikové řeknou, že vznikly u Židů a vyjadřovaly radost z přicházejícího jara. Mají pravdu, ale je to jen kostra celé události. K ní přistupuje vysvobození izraelského národa z otroctví. Jejich Veliká noc nastala, když mohli vyjít na svobodu, když je jejich egyptští otrokáři museli pustit a oni mohli zamířit do své původní vlasti, do zaslíbené země, prostě domů.

Na tuto noc vzpomínali každý rok a jak píše Bible ve Starém zákoně, velikonoční svátky prožívali v rodině stejně důvěrně a vroucně jako my prožíváme ty vánoční. Místo koled zpívali žalmy, místo ryby měli beránka, ale celá rodina byla pohromadě, když jich bylo málo pozvali sousedy, aby z beránka žádné zbytky nepřišly nazmar (zbytky nejedlé jako kopýtko a střeva spálili v ohni). K beránkovi měli nekvašený chléb a zeleninu a pili víno s vodou.

V tomto ovzduší se Pán Ježíš, sám svobodný, sešel se svými 12 apoštoly, svou novou rodinou. To je ta známá Poslední večeře. Všichni už tušili, že se chýlí k smutným věcem. Ačkoli on kudy chodil, dobře činil, uzdravoval a pomáhal, zlí lidé se na něj chystali.

Proto při večeři řekl, že bude zabit a vzal chléb a víno, a všechno ukázal, a pak přikázal, aby to tak dělali na jeho památku, až se to stane. Odborně říkáme, že ustanovil křesťanskou bohoslužbu - večeři Páně, mši svatou. Velikonoce jsou tedy výročím 1. mše svaté. To bylo na Zelený čtvrtek.

Druhý den - na Velký pátek - ho ukřižovali. Proto je tento pátek den vážný a je na něj vyhlášen přísný půst, proto na v některých obcích místo veselého zvonění zní ponuré hrkání.

Zlo však zvítězilo jen zdánlivě, jen dočasně. Ježíš to nakonec vyhrál a slavně vstal z mrtvých, třetího dne, jak sám řekl. Proto je v noci z Bílé soboty na neděli slavná bohoslužba se světly a zpěvy na podtržení té velikonoční radosti. Ta dává ráz celým svátkům. A vrcholí v neděli na Hod Boží velikonoční, kdy každého potěší napečení velikonoční beránci, kraslice, zdobené větvičky, kytice a podobně. V jejich doznění se pak kluci vydávají na pomlázku, není to sice, nemusí být, radostí pro každého, přesněji pro každou, ale když se to vezme s citem, snad to jde.

Rodná obec je dána, dětství nám připomenou Vánoce. Čas však letí neúprosně dál a nikdo ho nezastaví. A člověk na rozdíl od koně, který je jen jednou hříbětem, se ve stáří stává podruhé dítětem a to už není tak radostné jak to první dětství v minulosti. Velikonoce však upozorňují na budoucnost, na to lepší před námi, protože v Bibli v Novém Zákoně je psáno, že s Ježíšem máme být jednou vzkříšeni i my. Chápeme pak lépe složité nápisy na pomnicích našich věřících předků, kde u staršího data bylo napsáno: narozen ke smrti a u druhého: zemřel k životu.

A můžeme si pak s nimi zopakovat jejich moudrost, že jsme na světě jako na výletě (ať je co nejdelší a nej příjemnější!), který jednou skončí. Máme se z něj však kam vrátit - čeká nás Otec, jenž je na nebesích. To je cíl všech našich cest. Ať jsou dlouhé nebo krátké, přímé nebo křivolaké, ať se tam sejdem.

Jan Peňáz

Moravské Švýcarsko

Taková už je lidská povaha: věnujeme spoustu úsilí a prostředků, abychom poznali nejuvzdálenější země, abychom zlezli nejvyšší hory, pokořili nejhlubší propasti a přepluli bezbřehá moře a přitom ani nevíme, že sotva pár kroků za naší vesnicí rozkládá se tajemný a neprobádaný svět plný záhad a podivuhodných pokladů přírody. Svět o jakém se jiným dědinám ani nesní, svět kouzelné tmy a vlhkého ticha, který namnoze dosud nikdy nevyrušila lidská noha z tisíciletého zadumání a který dodnes čeká na své objevitele.

Jedeme-li třeba za nákupy do Adamova, bez povšimnutí projíždíme hned za babickou křižovatkou kolem složité soustavy jeskyní, propastí a ponorů, v nichž hned u silnice beze stopy mizí vody Křtinského potoka,

aby se po několika kilometrech opět vynořily ze stráně u Kostelíku a spojily se u Býčí skály s vodami, přitékajícími od Rudického propadání. Podzemní cesty Křtinského potoka zůstávají dodnes hádankou. Většina z nás ani netuší, co všechno se skrývá ve skalách Křtinského údolí. A přece jsou mezi námi i tací, kterým nedá toto tajemství spát. Celé generace badatelů se neúnavně pokoušejí krůček za krůčkem křtinské podzemí objevovat a velmi pomalu se jim to daří.

Mluví-li dnes někdo o Moravském krasu, má na mysli především krasové žleby mezi Vilémovicemi a Sloupem, svírající mezi sebou světoznámou Macochu. Nebylo tomu tak ale vždycky. Moravský kras je mnohem víc, než tato dvě krásná údolí. V dřívějších dobách bylo dokonce za centrum Krasu považováno právě naše Křtinské údolí, označované poetickým názvem "Moravské Švýcarsko". Procházely jím poutnické a obchodní cesty, na nichž uchvacovala překvapené poutníky velkolepá nádhera zdejších skal a jeskyní. Jeskyně Výпустek byla svého času nejrozsáhlejší známou jeskyní střední Evropy. Křtiny byly na počátku dvacátého století turistickým centrem Moravského Švýcarska, bránou do Moravského krasu a magnetem přitahujícím milovníky divoké přírody.

Jenže v průběhu posledního století byl Výпустek s řadou okolních jeskyní zdevastován průmyslovou a vojenskou činností a ztratil na významu.

I když byl v posledních letech zpřístupněn veřejnosti, o jeho původní kráse můžeme už jen spekulovat. Těžiště Krasu se přesunulo k soustavě několika turisticky zpřístupněných jeskyní v okolí Macochy a nakonec Křtiny přišly i o titul brána do Moravského krasu, poté, co si toto označení nechalo před časem patentovat Blansko. Zdálo by se, že Křtinské údolí už nemá co nabídnout. To je ale velký omyl.

Proto se redakce ve spolupráci se Zdenkem Farlíkem rozhodla poodhalit na stránkách Zpravodaje alespoň něco z toho, co bychom měli, jako křtinští obyvatelé, o svém okolí vědět. Až se tedy vrátíte ze svých exotických dovolených domů, začtěte se do našeho miniseriálu o neméně exotickém podzemí, které se rozkládá hned za poslední křtinskou chalupou.

Zdeněk Farlík a Petr Švenda

Vokounka

Loňský podzim byl dlouhý, jako by zima ani neměla přijít. A tak jsme na sklonku nejkratšího dne v roce, těsně před Vánocemi, stanuli u hájenky pod dědinou: Zdeněk Farlík a já, vyzbrojeni čelovkami, lanovým žebříkem a hlavně klíčem od Vokounky. Vokounku, podzemní propast, obestřenou bájemi, jsme si vybrali jako první jeskyni, o níž bychom vám chtěli vyprávět.

Pár metrů za zahradou hájovny se ve stráni krčí skalka a v ní maličká rezavá branka. Za starých časů bývala zde nezamčená mříž, dnes je branka plechová, jen s malým otvorem, kterým se protáhne leda netopýr nebo ruka s klíčem. Hned na úvod čeká nás problém: zarezlý zámek nechce povolit. A tak zatímco Zdeněk zápasí s klíčem, já se převlékám do montérek.

Konečně zámek povolil a my po čtyřech vnikáme dovnitř. Několikametrovou úzkou a křivolakou vstupní chodbičku si pamatuji ze školních výletů z dětských let, jen se mi zdála tenkrát prostornější. Po pěti metrech chodbička bez varování končí

desítimetrovou propastí, do níž jsme v dětství vhažovali kaménky, domnívajíce se, že probudíme Vokouna, který tam dole jistě ještě žije. Vokouna jsme sice neprobudili, ale dodnes mi vrtá hlavou, kde vzali naši učitelé tenkrát odvahu pustit nás bez dozoru dovnitř.

Na okraji propasti je ve skále upevněno několik železných kruhů různého stáří. K tomu nejzachovalejšímu upevňujeme konec žebříku a zbytek spouštíme do propasti. Když jeho konec dopadl s chrastěním na dno, zahajuje Zdeněk sestup.

"Můžeš", ozývá se po chvílce odněkud zdola. Vydávám se za ním. Dno propasti je pokryto vrstvou kamení, které sem za staletí naházeli zvědaví návštěvníci. S tím jsem počítal, ale moje letitá představa, že slezeme na dno prázdné díry, kde kromě toho kamení nic nebude, se ukazuje jako mylná. Před námi rozkvetla členitá prostora Síně skřítků, plná prohlubní, výklenků a žeber, zdobených krátkými brčky a sintrovými řasami, pokračující pod kuzelem suti Hlinitou síní. Přímou nad našimi hlavami zejí dva vysoké komíny, vedoucí do horních pater jeskyně, zejména k Alabastrovému zámku, objevenému v roce 1906, dříve krásně zdobenému, jak název napovídá. Na jeho průzkum ale nejsme vybaveni.

Ve stěně u našich nohou se krčí úzká chodbička, ne vyšší, než šedesát centimetrů, která navíc po chvílce prudce zahýbá doprava. V ústí chodbičky, zvané dnes I. úžina, našel dr. Kříž na konci devatenáctého století lidské kosti. V té době byla úžina neprostupná a nenabízela žádné pokračování. Teprve po válce se podařilo dr. Burghardtovi uvolnit nahromaděné kamení a proniknout hlouběji do nižších pater jeskyně. Propast Vokounka totiž pokračuje a my nestojíme ještě ani v polovině její hloubky. Samým dnem propasti, v celkové hloubce přes čtyřicet metrů, hluboko pod údolím, protéká část vody Křtinského potoka, která krátce předtím zmizela na louce u hájovny a teď směřuje do nitra skal, aby se

později, snad kdesi pod Salve Vale znovu spojila s vodou, přitékající od Výpustku.

Přímo nad vstupem do I. úžiny visí nádherný exemplář zimujícího netopýra velkého, zatímco po okolních stěnách jsou jako černé kapky rozvěšeni spící vrápenci, staří známí z kostelních púd. Pokračování vede plazivkou, ale její dno je zalito vodou a řídkým bahnem. I když mne pokračování láká, nakonec jsme se rozhodli misi ukončit. Pro dnešek stačilo, doma nás čeká předvánoční úklid.

Vysoukali jsme se po lanovém žebříku zpět na zemský povrch. Ovanul nás příjemný večerní chlad, mnohem teplejší, než by odpovídalo adventnímu času. Úplně se za tu chvíli setmělo. Odcházím spokojen. Viděl jsem sice jen malou část celé členité propasti, ale konečně jsem stanul na místě, kam podle pověsti dopadlo tělo zrádce Vokouna.

Zdeněk Farlík a Petr Švenda

Vokoun

Náš výlet do podzemí by nebyl úplný, kdybychom nezmínili i pověst, která se k Vokounce váže. Před několika týdny byla pověst ve zkratce prezentována v rozhlasovém vysílání o Křtinách. Pozornější posluchači přitom postřehli, že jsem v jejím textu naznačil určitou skepsi. Proto si dnes o Vokounovi povíme více.

Švédský generál Lennart Torstenson zuřil. Už tři roky plnil Moravu, dobyl i Olomouc, která donedávna sloužila jako hlavní město markrabství Moravského. Jenže krátce před tím rakouský císař přesunul hlavní město markrabství do Brna. A Brno vzdorovalo. Přesto, že je generál od dubna 1645 nepřetržitě obléhal, ani po třech měsících se mu je nepodařilo dobýt. Nakonec si ale přece jen přišel na své. V červnu 1645 vyslal oddíl brněnských obláhatelů pod vedením plukovníka Kallenberga dobýt Nový hrad u Adamova, což se jim 12. června překvapivě snadno podařilo, především díky šlendriánu hradní posádky.

Na hradě bylo přitom soustředěno obrovské množství cenností a písemností nejen z Brna a Zábřovic, ale také ze Křtin. Nejen vyloučeno, že dobytí Nového hradu bylo hlavním důvodem, proč Torstenson nakonec obléhání Brna vzdal. Po dobytí hradu asi pochopil, že ve městě už toho o moc víc nenajde. Obrovská ztráta, kterou dobytí hradu pro Brňany znamenalo, byla o to ostudnější, že opilá hradní posádka nevzmohla se na

významnější odpor. Zhrzení Brňané hledali pro tuto ostudu nějaké alespoň trochu přijatelné vysvětlení, které by ji omluvilo. Nejpřijatelnější zdála se jim zrada. A tak vznikla pověst o Vokounovi.

O 17 let později zachytil pověst o zradě Nového hradu zábrdovický kanovník Martin Alexander Vigsius v první knize o Křtinách (Vallis Baptismi, 1663). Za zrádce, jenž přivedl nepozorovaně Švédy k hradu, označil jakéhosi Vavřince Vokouna (Laurentius Vokon), kterému proto ve své knize spílá, sice latinsky, zato ale důkladně a od plic. Zbabělý zrádce Vokoun byl podle něj nakonec chycen a svržen do propasti u Křtin, ale zasloužil by prý mnohem horší trest. V textu Vigsius dokonce naznačuje, že než by se zločinec přiznal, raději do propasti sám skočil. Měl tak podle něj, jako první a jediný, možnost *"změřit nesmírnou hloubku té propasti, což se, pokud vím, nikomu jinému nepodařilo"*. Od té doby existuje pojem Vokounka.

Ostatní knihy z téže doby (Audolí Křtinské, 1665 a Refugium Peccatorum, 1730) se o Vokounovi nezmiňují a zprávy přímých účastníků dobytí hradu také ne. Teprve později se objevilo ještě tvrzení, dodnes hojně tradované, že Vávra Vokoun byl sedlákem z Olomučan. Další pozdější verze také tvrdí, že Vokoun nebyl do propasti svržen, ani tam neskočil, nýbrž že tam spadl, když se pokoušel v jeskyni ukrýt před svými pronásledovateli.

O tom, že propast Vokounka existuje, není pochyb. V plazivce vedoucí ze dna do nižších pater jeskyně nalezl dokonce dr. Martin Kříž někdy kolem roku 1900 lidské kosti, včetně několika lebek. Pravdivost Vigsiovy historiky o zradě Vávry Vokouna, nota bene z Olomučan, je však sporná. Švédi nepotřebovali, aby je k Novému hradu někdo přivedl. V jejich řadách bojovali i moravští protestanté, kteří se v kraji dobře vyznali, takže šli na jisto. Dobyť hradu Švédové zpočátku oddalovali, protože věděli, že je dobře opevněn a vyzbrojen.

Vokounka má úzký vchodový otvor i následující chodbičku, směřující klikatě k okraji propasti. Lze si představit, že se v ní Vokoun pokoušel před pronásledovateli ukrýt a zřít se po několika metrech plazení do propasti, jak praví pozdější verze pověsti. Pak by ale pronásledovatelé zříceného Vokouna nejspíš nikdy nenašli a domnívali by se, že uprchl.

Vraťme se raději k původní Vigsiově verzi, že byl Vokoun polapen a do propasti svržen násilím. Jenže představa, že by mstitelé pracně soukali chyceného Vokouna do propasti úzkou a klikatou vstupní chodbičkou, když

měli spoustu jiných možností, jak s ním zatočit, je nesmyslná. Ani jedna z verzí pádu Vokouna do Vokounky navíc nevysvětluje, proč dr. Kříž nenašel s lidskými kostmi žádné zbytky oděvu a proč kosti neměly jen jednu hlavu, jak je obvyklé, ale hned několik. Je zřejmé, že kosti se střídaly v propasti od pravěku a s Vokounem neměly nic společného.

Sedmnácté století si také libovalo ve veřejných popravách (známá staroměstská poprava českých pánů proběhla jen o čtyřiaadvacet let dříve). Těžko tedy předpokládat, že by si lidé nechali ujít tak skvělou příležitost vidět chyceného Vokouna umírat. Jen pár desítek metrů od Vokounky směrem k Výpustku se k takové exekuci přímo nabízela dnes již zapomenutá Čertova studně, otevřená propast, hluboká 24 metrů, ležící přímo u silnice do Adamova. K veřejné popravě se hodila mnohem lépe, než nepřístupná úzká Vokounka, mající tehdy sotva poloviční hloubku. Do hlubin Čertovy studny padaly vody Křtinského potoka až do počátku dvacátého století. Během výstavby nové silnice do Adamova v roce 1905 a během Druhé světové války byla bohužel zasypaná. Krasový badatel dr. Rudolf Burghardt, který údolí řadu let zkoumal, zmiňuje navíc zajímavý fakt, že dříve byla i tato propast někdy označována jako Vokounka.

Není vyloučeno, že nějaký Vávra Vokoun opravdu existoval a že měl navíc tu smůlu, že se připlel k dobytí hradu a stálo jej to život. Je ale nepravděpodobné, že by měl na dobytí hradu nějaký vliv. Podle některých názorů byl možná zajat postupujícími Švédy během pochodu na hrad a zúčastnil se tak jeho dobytí nedobrovolně. Jenže vysvětlujte to pak rozlíceným vesničanům. Švédové prý cestou poničili také Babice a mučili dokonce babického rychtáře. Jak to bylo s Vokounem doopravdy, to už se nám asi zjistit nepodaří, ale něco si o něm ještě povíme příště.

Petr Švenda

Znáte tyto zajímavosti o naší obci?

Původním záměrem "Seriálu zajímavostí" bylo vytvoření kvízu typu: jednoduchá otázka - stručná, věcná odpověď a zhodnocení. Avšak vzhledem k internetovým možnostem šéfredaktora dospěli jsme k dohodě na doplnění zjištěných detailů, což jistě seriálu jen prospívá a jej obohacuje. V každém případě však zajímavosti všeobecně paměť obnovují a mladší generaci s nimi seznamují.

Kronikář

Od kdy má naše obec titul "městys"?

Obec jej získala poprvé v osmdesátých letech devatenáctého století. V roce 1890 měla povoleny již čtyři výroční trhy. V roce 1948 byl titul zrušen a Křtiny se staly spádovou obcí. Po obnovení titulu získaly Křtiny označení městys dne 10. listopadu 2006, s účinností od 1. prosince 2006.

Která stavení mají v naší obci čísla popisná 1 a 2 ?

Č.p. 1 má Zámek a č.p. 2 stavení, jemuž dodnes říkáme "Na staré poště", kde původně stával nízký domek, v němž bydlel ponocný, který každou noc ohlašoval noční hodinu nejdříve zpěvem, později troubením.

Kde se nachází místo zřícené sovětské letkyně a její pomník?

Místo sestřelení letadla sovětské letkyně bylo v polích na levé straně silnice vedoucí z Babic a nynější pomník je naproti němu na pravé straně na okraji lesa.

Dne 25. dubna 1945 Rudá armáda bombardovala německé pozice v okolí. Do bojů zasáhly také tři stroje typu Lavočkin. Stroj dvaadvacetiletého Alexeje I. Menšikova byl přitom sestřelen nad babickým polem a Menšikov zahynul. Jeho ohořelé tělo bylo přes třicet let mylně považováno za tělo ženy. Proto vznikl v roce 1960 u lesa nedaleko místa dopadu pomník sovětské letkyni. Teprve v roce 1978 byly zbytky letounu z pole vyzvednuty a díky tomu byla prokázána i skutečná totožnost a pohlaví pilota. Původní pomník byl v průběhu let vandalsky zničen. Dnes je na jeho místě replika z bílého pískovce. Pozn. red.

Dr. Zdeněk Opletal, kronikář.

FEJETON

Chodníky

Za starých časů jsme chodníky nepotřebovali. Do dědiny vedla jen blátivá a kamenitá vozová cesta, strmě sestupující od březinské kapličky do Chaloupek a pokračující přes dřevěný mostek na návsi kolem kostela do Jedovnic. U kostela se k ní připojila ještě blátivější "silnice" od Babic. Jak se s touto silnicí potýkali formani, o tom jsme už ve Zpravodaji psali.

Pak se situace začala měnit. Někdejší dřevěný mostek na náměstí nahradil betonový, ale o asfaltovou silnici se naši předkové dohadovali s erárem až do poloviny dvacátého století, přesto, že již před první válkou si dr. Liebiger pořídil, jako první Křtiňák, opravdový automobil.

Staré časy tak skončily teprve po Druhé světové válce, ale ani tehdy jsme ještě chodníky nepotřebovali. Vždyť po asfaltové silnici se chodilo mnohem lépe,

než po té původní prašné. Jenže co začal dr. Liebiger, převzali po něm jiní. Čím rychleji přibývalo automobilů, tím užší se silnice zdála a pěšáci na ní začali překážet.

Tak nastala éra chodníků. A hned první chodník, o kterém se začalo hovořit před šedesáti lety, stal se nehasnoucí stálící v hitparádě obecních problémů. Chodník na Kolonku patří dnes k sedmi divům křtinského světa, přesto, nebo spíš právě proto, že neexistuje. Nevěšme ale hlavu. O výstavbě nové školy se také hovořilo přes půl století a v podstatě nikdo nevěřil, že někdy opravdu vznikne. A vidíte, vznikla.

K nové škole vznikl také nový chodník, který později dostal i jméno. Pochopitelně po člověku, jenž dokázal prolomit půlstoleté zakletí a školu bez dlouhých řečí skutečně postavil, po doktoru Kovaříkovi. Netroufám si odhadnout, po kom se bude jmenovat chodník na Kolonku. Kovaříkův chodník nabízí dnes školní mládeži příležitost trochu se cestou do školy protáhnout, ale mládež se namnoze raději nechává vozit rodiči až ke škole autem.

Ani ostatní chodníky nemají u nás na různých ustláno. Na uceleném řešení v centru se nám nepodařilo včas dohodnout, takže propadla několikamilionová dotace. Úprava cesty pod hřbitovem také patrně není v našem zájmu a musela být pro nesouhlas odložena.

Přesto jsme se před pár lety dočkali prvního moderního chodníku, vedoucího z náměstí směrem k Chaloupkám, který dokázal dokonce překonat i pověstnou soutěsku mezi Faustem a Drápelovými. Jenže letos, hned v předjaří, se na něm objevily zlověstné sprejerské značky, neklamně signalisující, že jeho parádě odzvonilo. Naštěstí jen na čas. Doufejme, že až se na něm vodohospodáři během jara vyřadí, uvedou jej opět do původního stavu, pokud ho rovnou neprodlouží až na konec dědiny.

Navzdory všem pořízím se stav chodníků v poslední době nezadržitelně zlepšuje. Doba si to žádá. Jen to pořád vypadá, jako bychom se nemohli rozhodnout, jestli ta blátivá vozová cesta z časů doktora Liebigera nebyla přece jen pohodlnější.

Petr Švenda

Zpravodaj vyšel nákladem 300 ks. Občanům Křtin je zdarma distribuován do poštovních schránek. Svoje příspěvky a náměty zasílejte na e-mailovou adresu zpravodaj@krtiny.cz, případně doneste na ÚM Křtiny ve fyzické podobě. Uzávěrka příštího čísla je **19. června 2015**. Za věcnou správnost příspěvku odpovídá autor. Redakční rada si vyhrazuje právo příspěvky dle potřeby krátit, případně stylisticky upravit nebo nezveřejnit. Vydává Komise pro informatiku Zastupitelstva městysu Křtiny. Šéfredaktor: Petr Švenda.

Tisk: POINT C Z, s.r.o. Registrováno **MK ČRE 20584**.